

СУХАРЕНКО

Тетяна Андріївна

Tanya_Suharenko@meta.ua

УДК 658.168.3:65.011.7:347.738

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ДОСУДОВОЇ
САНАЦІЇ

СЕЙСЕБАЄВА

Наталія Григорівна

ECONOMIC ASPECTS OF PRETRIAL
REHABILITATION

студент, Запорізький національний університет

к.е.н., Запорізький національний університет

У статті розглянуто економічну сутність досудової санації, її роль для підприємства, переваги та недоліки а також етапи запровадження.

В статье рассмотрено экономическую сущность досудебной санации, её роль для предприятия, преимущества и недостатки а также этапы введения.

In the article the economic substance of pretrial rehabilitation, its role in the enterprise, the advantages and disadvantages and the stages of implementation.

Ключові слова: підприємство, санація, досудова санація, банкрутство

Ключевые слова: предприятие, санация, досудебная санация, банкротство

Keywords: company, readjustment, pretrial rehabilitation, bankruptcy

ВСТУП

Піддаючись впливу нестабільності зовнішнього середовища дуже велика кількість підприємств різних сфер діяльності на сьогодні потрапляють в кризові ситуації. Результатом цього є неспроможність сплачувати за рахунками, скорочення обсягів реалізації продукції та ін.. Саме за допомогою процедури санації підприємства можуть повернутися «до життя», відновити свою платоспроможність та адаптуватися до умов зовнішнього середовища. Поняття санації розглядали в своїх роботах Терещенко О., Самсонов Н., Бугаєв В., Бланк І. та ін.

МЕТА РОБОТИ полягає у розгляді процесу досудової санації, виявлення недоліків та переваг даного процесу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та Міжнародні стандарти аудиту.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу та узагальнення економічних аспектів досудової санації.

РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до статті 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» досудова санація - це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інвестор, з метою запобігання банкрутства боржника шляхом реорганізаційних, організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів, відповідно до законодавства, до початку порушення провадження у справі про банкрутство [1].

З даного визначення визначасмо головну мету досудової санації - застосування певної системи заходів щодо фінансової стабілізації, оздоровлення підприємства та відновлення платоспроможності боржника і запобігання його банкрутства зацікавленими особами в результатах діяльності боржника. Ці заходи стосуються реорганізаційних, організаційно - господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово - економічних, правових питань і проводяться згідно з чинним законодавством до початку порушення справи про банкрутство.

Законом визначено два шляхи відновлення платоспроможності боржника:

- санація до порушення справи про банкрутство (досудова санація);
- санація при порушенні провадження у справі про банкрутство [1].

У кожного з цих видів є спільна мета - дати можливість підприємству подолати кризу.

Основною відмінністю досудової санації і її головною перевагою, як можна зрозуміти з її назви, є те, що вона проводиться до відкриття господарським судом провадження у справі про банкрутство. В такому випадку публікується тільки оголошення про прийняття судом до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника, що значно зменшує репутаційні втрати компанії в порівнянні з процедурою банкрутства.

Друга відмінність досудової санації, яке певним чином є її недоліком, - це те, що проведення досудової санації можливе лише за наявності письмової згоди власників боржника (органу, уповноваженого управляти майном боржника) і його кредиторів, загальна сума вимог яких перевищує 50% кредиторської заборгованості. Крім того, план проведення санації підлягає обов'язковому погодженню усіма забезпеченими кредиторами [2].

Якщо підприємство вирішило вдатися до заходів санації, то йому потрібно підготуватися до складного процесу управління. Такий процес включає наступні етапи:

1. Визначення доцільності і можливості проведення санації.
2. Обґрунтування концепції санації.
3. Визначення напрямків здійснення санації (рефінансування чи реорганізація).
4. Вибір форми санації. Форма санації безпосередньо характеризує той механізм, за допомогою якого досягаються її основні цілі. Ці форми обираються в рамках конкретного напрямку санації, обраного підприємством, з урахуванням особливостей його кризової ситуації.
5. Підбір санатора.
6. Підготовка бізнес-плану санації - основний документ, що визначає цілі і процес здійснення санації підприємства-боржника.
7. Затвердження бізнес-плану санації. Після розгляду проекту бізнес-плану санації з розрахунком її ефективності усіма зацікавленими сторонами (підприємством-боржником, його кредиторами і санаторами) він затверджується їх представниками і приймається до виконання.
8. Моніторинг реалізації заходів бізнес-плану санації. Такий моніторинг включається в систему поточного та оперативного фінансового контролінгу та забезпечується фінансовою службою підприємства [4].

Досудова санація здійснюється відповідно до плану санації, який, як і в випадку з судовою санацією, після його узгодження кредиторами, підлягає затвердженню господарським судом, який виносить відповідну постанову і одночасно встановлює мораторій на задоволення вимог кредиторів. На цьому участь господарського суду в процедурі досудової санації завершується.

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» регламентує процедуру досудової санації у частині недопущення банкрутства боржника та вказує на такі позасудові заходи попередження [1]:

- власники підприємства, а також органи виконавчої влади та місцевого самоврядування повинні вживати своєчасних заходів для запобігання банкрутству підприємства;
- передбачається також можливість надання власниками майна чи кредиторами фінансової допомоги підприємству-боржнику на погашення зобов'язань та відновлення його платоспроможності;
- проведення досудової санації державних підприємств забезпечується коштами державних підприємств, Державного бюджету України та інших джерел фінансування.

Для того, щоб почати процес досудової санації, не потрібно мати стійкого рівня заборгованості. Ця межа не визначена законодавством на відміну від вимог для початку справи про банкрутство, де кордоном є заборгованість на рівні 300 мінімальних заробітних плат.

Крім того, витрати на проведення досудової санації є меншими, ніж на процедуру банкрутства боржника [3].

Таким чином, основними перевагами досудової санації є:

- ✓ невеликі репутаційні втрати;
- ✓ наявність мораторію для задоволення вимог кредиторів;
- ✓ мінімум втручання суду в процедуру санації;
- ✓ необов'язковість призначення керуючого санацією з числа арбітражних керуючих та можливість прийняття участі керівництвом компанії в процесі санації;
- ✓ велика свобода діяльності;
- ✓ менша вартість процесу відновлення платоспроможності;
- ✓ відсутність мінімальної суми заборгованості для введення процедури санації.

Досудову санацію краще починати при перших провісників банкрутства, адже в такому випадку коштів для оздоровлення підприємства значно більше, ніж при офіційному оголошенні початку справи про банкрутство, ініційованому кредиторами [2].

ВИСНОВКИ

Санація підприємства – досить складна й суперечлива процедура як з юридичного, так і з економічного боку. Сьогодні ця процедура, на жаль, не дуже відома, що є негативним фактором.

Досудова санація - це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інвестор, з метою запобігання банкрутства боржника шляхом реорганізаційних, організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів, відповідно до законодавства, до початку порушення провадження у справі про банкрутство. Головною метою досудової санації є застосування певної системи заходів щодо фінансової стабілізації, оздоровлення підприємства та відновлення платоспроможності боржника і запобігання його банкрутства зацікавленими особами в результатах діяльності боржника.

В Україні існує певна законодавча база, яка регламентує процес проведення санації підприємства, але в деяких моментах воно потребує доопрацювання та коригування. Отже, подальший розгляд даного питання вкрай необхідний та цікавий для вітчизняної економіки.

Список використаних джерел

1. Верховна Рада України. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 1404-VIII від 02.06.2016 [Електронне видання]: - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Канцурак О. Досудова санація як засіб уникнення банкрутства підприємства: переваги над судовою санацією / О. Канцурак / [Електронне ресурс]: - Режим доступу: http://protokol.com.ua/ua/dosudova_sanatsiya_yak_zasib_uniknennya_bankrutstva_pidpriemstva_perevagi_nad_sudovoyu_sanatsieyu

3. Поддєрьогін А.М., Буряк Л.Д., Нам Г.Г., Павліковський А.М., Павловська О.В., Потій В.З., Куліш А.П., Терещенко О.О., Шульга Н.П., Булгакова С.А. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с., іл. ISBN 966-574-010-5

4. Складання плану санації: Центр комерційного права / Складання плану санації методичні рекомендації та практичні поради [Електронне видання]: - Режим доступу: http://www.commerciallaw.com.ua/attachments/article/299/ABC_15_2013.pdf